

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„KIS VASÁRNAPI UJSÁGRA”.

Azon t. cz. olvasóinkat, kiknek előfizetésök folyó hó végével lejár, tisztelettel felkérjük: sziveskedjenek előfizetésüket mielőbb megújítani, hogy lapunk szétküldése fenakadást ne szenvedjen s hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magunkat tájékozhatassuk.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (oktob.—dec.) . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre 3 „ — „

Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

Az előfizetések póstautalvánnyal legcélszerűbben eszközölhetők és Buda-Pestre (egyetem-utca 4. szám) a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet hírlap-kiadóhivatalába (ezelőtt Heckenast Gusztáv) intézendők.

A „Kis Vasárnapi Ujság”
kiadóhivatala.

Az álom-bál.

— Elbeszélés. —

Egy szerény kis szobácskában három ágy állt, melyekben három gyermek feküdt. A legidősebbik aranyfürtü leányka volt, sugárzó kék szemmel és piros ajkkal.

A ki e leányt látta, annak meg kellett vallania, hogy arczán a legártatlanabb jókedv virul, „hajnal”-nak lehetne őt nevezni.

Húga mellette feküdt; ez volt a család kedvence, a legkisebbik gyermek, valóságos kis szerencsen királyleány, csak hogy barna orczáin piros rózsák nyíltak, haja fekete volt, mint a holló tolla, s göndör, mint a kis bárány gyapja. Egy elmés fiucska a szomszédból egyszer szeméinél akarta meggyújtani varázslámpájának mécsét.

A harmadik ágyat fivérek foglalja el, kinék ábrándos kinézése volt, mint gyakran észrevehető az olyan fiuknál, kik sok tehetséggel áldattak meg a természet által, de ő nem volt alamuszi, örömezt vágatott — falovon — a kerten végig, s bátran hadonázott — fakardjával. A kakastoll olyan jól illett göndör, barna hajához, miszerint inkább bámulták őt, mintsem hogy a kis lant miatt kinevették volna, melyet nyirfából

csinosan faragott vala s piros szalagon vállára kötött. Egy fiatal hölgy, ki harisnyát nem kötött, de annál több regényt olvasott, egyszer azt mondá ezen fiuról, hogy orczáin a hajnal pirja ég, és szemeiben egy holdvilágos nyári éj dereng, mire édes anyja vállat vonított s azt mondta neki, főzzön rántott levest vacsorára.

Ez a szép három gyermek nem volt sem valami gazdag mágnás, sem valami magasrangú hivatalnok, de még csak egy jómódú polgár gyermeke sem, hanem egy szegény cipész csemetéi.

Ezért is ők voltak a legszebb czikk e szegényes szobában, mely nálok nélkül nem jól nézett ki. Ők voltak a szegényes házban a festmények és szép szobrok, a drága gyöngyök és ékszerek, a virágok és a zene; ha ők a szomszéd palota gazdag termeit ékítették volna, azt lehetne mondani, hogy az ég is inkább pártfogolja a gazdagokat mint a szegényeket.

Az átelleni magas palota tükörablakai a gyermekek ágyaira vetették fénysugarait, s a zajos tánczene is behatolt onnan a csendes kis szobába, mely egészen megtelt sugárzó fényvel, mint még soha sem. Csak is azért nem tudtak a gyermekek elaludni, mert a vékony vacsora bizony nem terhelte meg a gyomrukát. A kis kedvencz heves nyugtalansággal hánykódott ide-oda, nővére már kétszer elmondta a Miatyánkot és a Hiszekegyet, a fiu képzeletben kíséré a mámorító zenét kis lantjának húrjain. A kis fekete már harmadszor fordult meg s aztán nagyot sohajtott.

— Mi bajod? — kérdé nénje.

— Én is szeretnék egyszer bálba menni és tánczolni!

— Szegény emberek csak egyszer tánczolnak olyan vigan, ha lakadalmuk van.

— S miért tánczolnak a szegény emberek csak egyszer olyan vigan?

— Mert azután kenyérre kell a pénz.

— Persze! — mondá a kis fekete, — mint ha én nem tudnám, hogy a mama lisztből csinálja a kenyeret és aztán a kemenczében megsüti. A táncz tán nincs divatban a szegényeknél. Ha nagy leszek, én majd divatba hozom.

— Neked soha se lesz olyan szép ruhád,

mint a milyet a gazdagok viselnek, ha bálba mennek.

— Majd meglátjuk. Hadd vegyenek a többiek, a mit akarnak, én minden pénzen, a mim lesz, hosszú csillámos ruhát veszek magannak, a milyet a műlovarnök viselnek és török turbánt, — s különben már van is öt krajczárom, ott a csészében a szekrény tetején.

Az idősebb leány erre megijedt, félig felemelkedék s kiáltá:

— Olyat akarsz te pénzeden venni, leány!

— Igen, s még hozzá borostyánkő-gyöngyöt, — felelé a fekete fürtös s szintén felkönyökölt.

— Borostyánkő-gyöngyöt! De mit csinálnál ennyi díszszel, — hiszen nem is tudnád viselni, — szóla az öregebbik egészen felülve, hogy a kis nagyravágyót egy szigorú tekintettel megbüntesse.

Hanem a kis fekete ezt kihívásúl vette, s egészen felemelkedve kiáltá:

— Én nem tudnám viselni! Majd meglátod akkor! —

Hirtelen felkapta piros nyakkendőjét, tekereset csinált belőle s fejére tette, aztán helyre igazította inggallérját, és shált csinált a tarka virágos ágyterítőből.

— Bárcsak selyembársonyból lenne ezen fejdísz és ezen shál csipkéből, akkor mindjárt elmehetnék a bálba, — mondá.

Ott állt lángoló arcczal és keces magatartással, a fénytől elárasztva. Fekete fűrtői kiduzzadtak a piros turbán alól s gömbölyü vállacskaírói félig lecsúszott a shál. Egy csillag, mely épen a fényes tánczterem ablakai előtt elvonult, megállt az alacsony szobácska ablaka előtt, hogy a kis hölgyecskét meglesse.

A legöregebbik, Mária, hátra támaszkodék a falhoz. Soha sem látta nővérét oly szépnek, mint most; szinte előkelőnek tetszett neki, mert olyan magasról tudott lenézni, s olyan sajtáságon tartotta a shált. Kissé nyugodtabb hangon mondá:

— Csak feküdjélle most, hiszen nem tudsz tánczolni. A polkát rendesen be kell tanulni és az a francia négyes, a mint nevezik, szörnyü nehéz lehet. Én részemről a föld alá szeretnék bujni, ha a terem ajtaja előttem megnyílnék, hogy belépjek. Hiszen akkor a gyertyák mind a szemembe világítanak

s az egész társaság rám nézne. Én nem tudnék egy szót sem szólni, s olyan bókot megépen nem tudok csinálni, hogy az ember valahogy lefelé mén, a nélkül hogy meghajolna.

— Nézd csak, én azt mind megmutatom neked, — kiáltá a kicsi. — Én jól betanultam a bókot a pataknál s minden este tánczoló ott a polkát, hogy a vízben lássam magam!

S mindjárt csinált is oly ékes bókot, mintha csak a tánczmestertől tanulta volna, aztán félre dobta a shált s könnyü ingben tánczolni kezdett, hol előre, hol hátra tipegett a zene szerint, mely zajosan áthangzott, — az egész ágyon végig lebegett, hajlongva, kezeit és fejét hol felemelve, hol meghajtva.

Olyan szép és vidám kép volt az! A komoly esteli csillag mosolygott s lassan folytatta pályáját.

A kis Piroska végre egészen kifáradt, mert az ágyon nem lehet olyan könnyen tánczolni, mint egy tánczterem síma talaján; de hogy végre is tánczát fényesen befejezze s bámuló nővérét egymügrás által zavarba hozza, egy széken át könnyedén annak ágyába szököt.

— Leány, megbolondultál?! — kiáltá amaz.

— Én ma egyszer tánczolni akarok; kelj fel, tánczolj velem. A táncz valami pompás; nézd csak, milyen magas szemlélőnk van, az a csillag ott fenn az égen; én azt hiszem, hogy a kis fehér fellegek ott az égen szintén tánczolnak, ha az angyalkák zenélnek; tán az égben is van olyan hely, hol a gyermekek tánczolhatnak. Jer csak, és aztán udvarolj ám nekem, én leszek a tánczosnő.

Az öregebbik vonakodék, mert ő már okosabb volt, de mégis nevetett jó kedvén. Magához vonta Piroskát s karjaiba zárta. A kicsike hizelgett: — Bábu-lakadalom van! — s egész teste ugrált és tánczolt, s egyre kért: „Tánczolj hát velem!” —

De Mária kiáltá:

— Legyen már eszed! — S mind a kettő birkózott, nevetés, csók, ugrálás és enyelgés közt.

Piroska végre belebonyolódék nővére lepedőjébe, s az lenyomta őt, fejére húzta a lepedőt s erősen átölelte, s most mind a kettő hangosan nevetett.

A zene odaát most kedélyes lassú magyart kezdett, és Mária is gondolá:

— Mégis csak szép lehet az a táncz, csak ne kellene bemenni, s ne lenne az a sok ember és sok gyertya, különben szeretnék ott a bálban lenni.

Ki tudja, nem tánczolná-e ő is azt a lassút, ha valaki szépen felkérné. Már szinte igazította a lábait, lassan megfordult — gondolatban — szépen, illedelmesen tova lengett, de persze, nem divatosan; hanem szólni még sem akart, mert nagyon szégyelte magát.

Hát a fivér miért maradt oly csendesen az egész idő alatt? Ő is ébren volt s mindent hallott, de ábrándozott a mellett az ő módja szerint. Ő aznap egy könyvben olvasott különféle lovagokról, s egy királyi lakodalom is volt ott leírva — a királyi palotában. És képzelete a szomszéd báli termet magas lovagteremmé változtatta, hegyes ablakokkal és színes üveggel. Hadapródok fáklyákat tartottak, trombiták és kürtök pompásan harsogtak a magas teremben. Szép uri hölgyek ültek köröskörül, hosszú fátyolokkal és előkelő, bájos arczokkal, s köztök idősebb hölgyek sok drágaköves ékszerekkel és magas csipke-gallérral, egy-egy virágcsokrot ünnepélyesen tartva kezükben. Fiallovagok hajlongtak a hölgyek előtt, élénken csevegtek vagy nevetgéltek a kisasszonyokkal vagy tánczra vitték őket. Minden zugott, zsongott a teremben, s mégis oly rend volt mindenütt, a fáklyák ünnepiesen lobogtak, a zene szinte kijátszá az ember szívét kebléből, hol mélán, búsan, hol vidáman, zajosan, hogy a lélek is ujjongott örömeiben.

— Bárcsak bejuthatnék ama terembe, — sóhajtott a fiu, — ha csak néhány óráig lovag lehetnék, s oly bizalmasan beszélgethetnék velök. Milyen szépeket mondhatnak egymásnak, olyan boldognak és elégedettnak látszanak mindnyájan.

A terem sehogys sem ment ki a fejéből, mindig ama ékes lovagok közé kellett elegyednie, s azt is hitte, hogy két szép szem különösen vonzza őt ama karzathoz, hiszen minden lovagnak van egy választott hölgye, kiért él — hal. Térdre ereszkednék előtte s esküvel fogadná, hogy az ő kedvéért kész lenne óriásokat öldösni, s holdvilágos éjjel halk éneket dalolna lantja kíséretével szo-

bájának erkélye alatt, és ő — azt remélé — kihajolna az erkélyen, kendőjét lobogtatva, s arannyal himzett kardövet nyujtana neki emlékül. Ide — oda hányódék ágyában; szive majd megszakadt a vágytól, a zene úgy csalt, úgy csábított. —

— Bárcsak odaát lennék, s átélném mindezen szép dolgokat! — sóhajtá.

Úgy gyötré a két fiatalabbik testvér szivét a vágy a tánczterem örömei után s a legöregebbik lelkében is lassankint ama félnék óhajtás támadt, bárcsak ő is tölthetne egy-két órát, kísérletképen, a szomszédház fényes táncztermében. Így gondolá:

— Hiszen végre inkább a tánczolóknak mögött az árnyékban állhatnék, vagy egy ablakfülkében kötnék s hallgatnám, mit beszélnek, és valami újat tanulnék. Például, ha a tisztelendő úrközelembe jönne és a csillagokról beszélne, nem is mernék lélekzeni s nem tudnék mit csinálni örömemben. Szép is lehet odaát, bárcsak elég gazdag lennék, hogy oda mehessek.

Az esti csillag ezalatt csendesen folytatta utját az égen és egyetmást gondolt magában. Nézte, merre van közeli rokona, az éj, ki most is úgy mint máskor, fekete fátyolba burkolva, szép fivérét, a „napot“ gyászolva, csendesen ült egy dombon. A csillag egy kérést intett neki a csillagok nyelvén, s végül egy hullócsillag által megjelölte neki ama háznak tetőjét, mely alatt a három gyermek hálószobája volt. A jószívű éj azonnal oda küldé a kijelölt házba az álmat, mely lassan lebegve, a kis szobába ért s hűsítőn legyezgette szárnyaival felhevült orcáikat.

Ekkor csendesség lett nyugtalan ágyukban, a képek, dallamok és párbeszédnek sorfolyamatának összefüggése megszakadt. A kis fekete legtovább ellenkezett s meg is mentette még szerencsésen a török turbánt, egy mosolygó tánczost és egy zajos polkát; a fiú mélyebbre és mélyebbre süllyed a lanttal karjában s forró lelki fájdalommal vesztí el szeme elől az erkélyt, és Mária világosan hallja a lelkészt, a mint a csillagokról beszél.

(Vége következik.)

Kertben.

Kertben vagyok,
Oly kedves a lég itt;
Ugy emeli
Szivem érzeményit.
Magamat most
Oly könnyűnek érzem
S oly boldognak
E szép kert ölében.

Vig madarak
Zengnek bokrok árnyán;
Elmerengnek
Zöld fák koronáján.
Méhek zsongnak
Virágok kelyhében;
Lepkék szállnak
E szép kert ölében.

Nyájas szellő
Csókolgatja orcám,
Dús illatot
Hoz enyelgve hozzám.
Üdv van tán ez
Illat erejében?
Szinte leköt
E szép kert ölében.

Felhőtelen,
Tiszta az ég boltja;
Róla a nap
Fényét bőven ontja.
Oly ígésző
Mosoly ég e fényben.
A menny van tán
E szép kert ölében?

Akármi van,
Akármi van benne:
Csakhogy olyan
Kéjjel hat lelkemre . . .
Magamat itt
Oly könnyűnek érzem —
S oly boldognak
E szép kert ölében.

Városov Mihály.

A kis Meta.

— Mese. —

(Vége.)

A kis Meta ezalatt gyönyörű földalatti hálószobában ébredt fel, mely úgy ki volt világítva, mintha nappal lenne, mert vagy száz csillár égett benne, mind tiszta hegyi kristályból. Körülnézett és ágyban látta magát, melynek lepedője és párnahéjai olyan

finomak voltak, mint a pókháló, az ágy fája pedig nem is volt fa, hanem ezüst és arany, s az ágy függőyei olyan fehérek voltak, mint a most leezett hó. Az ágynak mennyezetét pedig szép tükör képezé. Abban meglátta magát s megijedt, — mert olyan volt ő is, mint a fris hó.

Meta felemelkedék az ágyban s körültekintett. S ekkor hálósobájának üvegajtáján keresztül több csodaszép termet látott, azokban legalább 500 apró sárga emberke ült hosszú ezüst asztalok mellett. Épen kávéztak s a kávéba írósvajas pogácsát aprítottak, melyek olyan piczik voltak, mint kis keztyügombok. Meta ágyánál hat apró asszony ült; azt mondták, ők mint komornái vannak oda rendelve, és a hüvelyknyi törpék fejedelme meghagyta nekik, teljesítsék pontosan Meta kívánságait.

Meta most azt akarta tudni, hol van ő?

Elbeszéltek neki, mit mivelte vele a gonosz mostoha, és aztán elhíresztelte a faluban, hogy ő az erdőbe ment s többé nem jött vissza.

Meta most nagyon sirt, de azért mégis csak vissza akart menni mostohájához. De a komornák gyönyörű kék ruhákat mutattak neki, melyek arannyal és ezüsttel voltak himezve, s már el voltak készítve az ő számára. Ezekbe kellett öltöznie, s miután ez megtörtént, a törpék fejedelméhez vezették őt; a fejedelem, gyöngygyel, rubinttal és gyémánttal kirakott trónon ült, s olyan kicsi volt, miszerint nagyon oda illett volna valami ékes állványra díszül, trónjával együtt. És ő azt mondá neki, hogy gonosz mostohája hirtelen eltűnt a faluból, de ha ez nem is történt volna, akkor sem mehetne hozzá, miután folytonos életveszélyben lebegne nála; Meta oly vigyázatlan volt s elárulta neki a törpe titkát, kinek most lakolnia kell érte, mert a vén asszony fogva tartja őt, s gondosan őrzi, hogy rút pénzvágya kielégítésére felhasználja. És ha Meta megint visszamén gonosz mostohájához, akkor ismét elveszti életét, — pedig a törpék csak egyszer menthetik meg őt a haláltól.

Meta most meg keservesen sirt, hogy szép piros orezái elsápadtak.

— Tudod, — szóla a törpék fejedelme, — az azért van, mert minden véredet elvesztetted; egész életedben halvány lész mindig,

de miután te olyan jó gyermek vagy, gondoskodni fogunk rólad, s egykor boldog lész. Egyelőre pedig nálunk kell maradnod.

Meta végre megvigasztalódék, s hat évig élt boldogan a kút-alatti törpéknél; nagyobb és szebb lett, de mindig sápadt maradt. —

Akarjátok tudni, mi történt a gonosz mostohával? — Jól van, majd elmondom!

Messzire — messzire kocsizott vén gebéjével és burgonya-zsákjaival, míg egy idegen városba ért. Ott behajtott a legpompásabb szállodába s így szólt a vendég-lősnek:

— Én nagyon előkelő hölgy vagyok; de miután nagy kincset hozok magammal, észszerűnek láttam utközben ilyen hitvány ruhát és fogatot venni, nehogy kiraboljanak.

Midőn a vendéglős az arannyal teli zsákokat látta, akkor mindent elhitt, a mit mondott, mert sok ember van, ki mindent elhisz és mindent megtesz, ha pénzt lát.

A vén asszony most selyemruhákat, ékszereket, pompás aranyozott hintót és négy szürkét vett magának, aranypaszomántos inasokat fogadott, s aztán az ország fővárosába utazott, hol a király lakott.

— Ott régi ősnemes grófi családból származottnak adta ki magát, pompás palotát vett magának, fényes bálakat, lakomákat adott, s grófok, bárók és hercegek fordultak meg nála és segítettek neki azt a sok pénzt elkölteni.

Addig minden jól ment. Hanem olyan pazar életmód mellett nemsokára megürültek aranyzsákjai. A gazdagság olyan gonoszszá tette lelkét, miszerint semmiféle büntettől sem rettent vissza. Hogy ismét pénzhez juthasson, idegen gyermekeket csábitott este a házába, azoknak mindenféle játékot adott és finom befőzöttet, melybe álmopor volt keverve. Ha a gyermekek aztán elaludtak, bevágta ujjait, kis időre rátette a hüvelyknyi törpét, aztán levette és gondosan bezárta őt, és az árfatlan gyermekek vére csupa fényes aranyokká változott. Sok szegény gyermeket megölt már s elrejtette hulláikat, úgy mint egykor a kis Metáét.

Egyszer megint elfogyott a pénze. Több napig lesett a gyermekekre, de egyetlenegy sem jött házának tájára sem, mert a városban azt rebesgették, hogy már sok gyerme-

ket láttak a házba bemenni, de közülök egyik sem jött ki. Hanem ezt nem merték hangosan kibeszélni, csak úgy halkkal suttogták egymásnak; ki merne egy olyan gazdag, előkelő hölgyet ilyenekkel vádolni! De a gyermekek ezentúl úgy kerülték a gazdag grófnő palotáját, mint a tüzet, s még közelébe sem jöttek, ha őt az utcán látták, de inkább elszaladtak.

A vén asszony kétségbe volt esve, s egy éjjel rászánta magát, megvágta az ujját, rátette a hüvelyknyi törpét, kis idő múlva ismét levette, s nagy öröme hallá nem sokára a hulló aranyak csengését.

Midőn azt hitte, hogy most egyelőre elég lesz, ismét feltette a kis hüvelyk-törpét. De azonnal szörnyű fájdalmat érzett kezében, mintha csak parázsban tartaná a kezét, s ezen fájdalom egész testét átjárta. Hamar szaladt a mosdótálhoz, s a vízbe tartotta kezét, hogy a fájdalmat enyhítse; de az sem használt, — a fájdalom egyre nőtt s türeltlené vált.

Dühében a földhöz vágta a kis törpét, de az felugrott s nevetve mondá:

— Hopp! — Lásd, vén asszony, most magad estél a gödörbe, melyet másnak ástál; meg kell halnod! —

Ekkor eszébe jutottak azon szavak, melyeket Meta neki mondott, tudniillik hogy a seb nem gyógyul be soha, ha egyszer elveszik a hüvelyt a megvágott ujjról.

Szörnyű aggály gyötré a vén asszony bűnös lelkét; valamennyi szolgálai futottak mindenfelé, a legügyesebb orvosokért. S ezek el is jöttek vagy huszan, s egyik mindig okosabb akart lenni a másiknál, — de a seb mindig rosszabb lett, a sok orvostudor és tanár daczára, kiket összehívatott, s harmadnap reggelre a vén asszony a legborzasztóbb fájdalmak közt meghalt.

Alig hogy szeméit lehunyta, jöttek grófok és bárók, kik gyakori vendégek voltak házánál, s kikerül az mondta, hogy rokonai. Ezek kinyilatkoztatták, hogy ők, mint egyedüli rokonai a boldogult grófnőnek, annak örökösei, s osztozkodni akartak vagyonán.

De midőn már törvényesen kellett volna megtörténni az osztálynak s a bírák és örökösök a nagy teremben össze voltak gyűlve, a kis hüvelyk-törpe, ki most már vissza-

nyerte szabadságát, ott ült az ablakon egy virágcserep mögött s egyre kiabált:

— De hiszen ő nem is volt grófnő, s ti nem is vagytok az ő örökösei; hanem én tudok egyet, a ki az igazi örökös, s ő minden órában itt lehet! —

A bíró és a hamis örökösök erre ugyan füleltek, de nem tudták, honnan jön a hang, s nyugodtan folytatták dolgaikat; de a törpe ott ült rejtekében s mindennap ismételte szavait.

Az utolsó napon, midőn az osztálynak már vége lett volna, kiáltá:

— Ti mindnyájan hamis örökösök vagytok; az egyetlen igazi örökös én vagyok, s minden pillanatban itt lehet.

És a bírák meg örökösök ismét füleltek. Ekkor kinyílt az ajtó s egy csodaszép leány, arany- és ezüstsálakból szőtt ruhában, belépett; olyan szép volt, hogy nem is lehet azt leírni, hanem halvány is volt, olyan halvány, mint egy fehér lilium, s mi tudjuk is, miért volt olyan halvány, mert hiszen a szép Meta volt az, kit a törpék szép hintóban idehoztak, hogy az örökséget átvegye.

Meta összeszedte minden bátorságát s elmondá a bírának, hogy ő az igazi örökös, mert ő az elhunytak mostoha-leánya; ezen vagyon őt illeti, mert saját véréből lett, s annak átvétele végett jelent meg itt.

De a bírák nem hittek neki s fejeiket csóválták, és a hamis örökösök hevesen megtámadták őt, hazugnak, csalónak mondták s azt követelték, hogy Metát mint olyat börtönbe kell vinni.

A bírák vonakodtak ugyan, s azt mondták Metának, ha ő igazán mostoha-leánya az elhunytak, akkor bizonyítsa be azt tanuk által.

De a hamis örökösök, cupa előkelő urak, annyira vitték a dolgot, hogy a szegény Metát, miután elmondta, kicsoda volt igazság szerint az ő mostohája, s hogyan történt minden, — csakugyan a börtönbe vitték, s azt mondták neki: most négy heti ideje van jogait hiteles tanuk által bizonyítani; de ha azt nem teheti, akkor mint csalót súlyos büntetésre fogják ítélni. Ezzel bezárták a börtön ajtaját és Meta egyedül maradt.

Most hát szépen járt a szegény Meta! Olyan boldogtalannak, elhagyottnak érzé

magát s hogyan kerülje ki a büntetést, miután tanukat nem híhatott?

Egyszerre halk kopogást hallott az ablakon; kinyitá, s lám! azon hat törpe, kik őt elkisérték volt, belépett.

— Tudtam én azt, hogy ti nem fogtok engem elhagyni! — kiáltá Meta örömmel, s letörle könyeit.

A törpék is azt mondták, hogy bizony nem jó helyzetben van az ő védenczök, de ők mindent el fognak követni, hogy abból kiségsítsék.

S még aznap küldtek egy futárt azon faluba, hol Meta született és élt. Hanem ezen falu oly messze volt, hogy a futár a tanukkal csak három hét múlva érkezhettek vissza. Addig tünnie kellett Metának. A törpék igyekeztek minden módon könnyíteni sorsán, s a birák megengedték neki, hogy mindennap sétálhasson a fogház udvarán.

Ilyenkor többen látták őt, s csodálatos szépségének hire az egész fővárosban elterjedt.

A király egyetlen fia, a trónörökös is hallott felőle, s kíváncsi volt ezen csodaszépséget látni. Egyszer tehát elment a fogházba s egy ablakból szemlélte Metát, midőn az udvaron sétált. Soká nézte őt, — de nem szólt semmit, aztán megfordult s elment.

Két — három — négy hét is elmúlt, míg a futár visszajött, de tanukat nem hozott magával, mert a faluban mindnyájan azt mondták neki, hogy a kis Meta már hat évvel ezelőtt meghalt.

Meta megint sirt s kezeit tördelé.

Ekkor kocsirobogást hallottak.

— Most már érttem jönnek! — kiáltá ijedten.

† Igen, — felelték a törpék, magukban nevetve, — értted jönnek, de azért ne félj semmit.

Az ajtó kinyilt, Meta kezeivel eltakará arcát. De a birák és börtönőrök helyett belépett — a koronaherczeg, négy udvari hivatalnok kíséretében. A herceg Metához ment, megfogta kezét s mondá, hogy őt a multkor sétálni látta az udvaron, s anyjának, a királynőnek beszélt felőle, és a királynő megbizta őt, hozza el a szép fogolyt, majd udvari hölgyet neveltet belőle.

Most csak jöjjön el velem, a hintó az ajtó előtt áll.

Az udvari urak egyike drága biborpalástot adott rá, s a herceg karonfogva vezette a szép Metát a hintóhoz.

Néhány percz múlva pompás palota előtt állt meg a hintó, az ut és lépcső virággal volt behintve, s fényes társaság várta a gyönyörű párt az előcsarnokban. A koronaherczeg egyenesen a trónhoz vezette Metát, melyen a király és királyné ült, ezek megölelték s leányuknak nevezték őt.

Most tudta csak a szép Meta, hányadán van, mert egypár nap múlva megtartották a nászünnepélyt, s ő koronaherczegné volt. Néhány év múlva boldog és jó királyné lett. De mindig halvány maradt, — ez onnan jött, mert gyermekkorában megvágta az ujját; ámde ha azt nem teszi, akkor nem történik, a mit most elbeszélünk. De miután ilyesmi nem is történik mindennap, azért mégis jobb, ha a kis leányok ovatosak s nem vágják meg ujjokat, — az a legokosabb.

Hazatérés a vásárról.

(Képpel.)

A bucsu és a vásár minden vidék életében nevezetes eseményt képeznek.

A vásár tarkaságait az egész vidék szolgálhatja. Mérföldekre eső falvakból is jön a vásáros nép, eladni vagy venni, szóval — „vásárt csinálni“. Az országuton legalább egy napig mindig jönnek, mennek. Egész karaván ez, — szekereken, lovon, gyalog, mindig zajongva, soha sem csöndesen.

A visszamenetel mindig zajosabb és vigabb.

A vásár megtörtént, az áldomást megitták a laczikonyhán vagy a korcsmában, így hát kedvök is lehet, — aztán meg ilyenkor sok jó ismerős is találkozik, a kik nem látták egymást, csak tavaly ilyenkor.

A szekereken dalolnak, egymáshoz átkiáltoznak, kurjongatnak; a saraglyához egyegy tehén is van kötve, vagy borju, melyekhez a gazda nagy reményeket köt, — a saraglyában egy-egy megkötözött malacz versenyt visít a vidám néppel. A tulipános menyasszonyi ládát is ott láthatni nem egy szekeren, — a menyasszony is rendszeren ott

van mellette, s akkor a vőlegény sem hiányzik.

A csizmadiák nagy, hosszú ládáját mindenki ösmeri; öt-hat láda is van egy szekeren, s a mester, legényeivel, ott ül a tetején.

Akad cigánybanda is, néha csak egy szál hegedű, vagy cimbalom, de azért ennek a hangjai mellett is lehet dalolni.

Egy-egy hidnál megáll a menet, mint a

jégzajlás, s akkor összekeveredik a szekér, barom és gyalogos.

A vásárosok közül a gyűrűs zsidó sem hiányzik, a ki már ellátta szekrényét a legszükségesebb portékákkal, s már utközben elkezdí újra a vásárt.

Hanem szegénynek sok baja van mindennel. Védeni kell magát a dévaj fiatalságtól, mely hosszú szakállára élcel; védeni

Hazatérés a vásárról.

kell magát a kuvaszoktól, melyek csak öt rohanják meg, minthogy ő az egyetlen nád-rágos ember s neki van a leggöresőbb botja.

A tulei óriás fa.

(Képpel.)

Amerikában, Mexikó köztársaság délnyugati részében fekszik Oaxaca, egy ha-

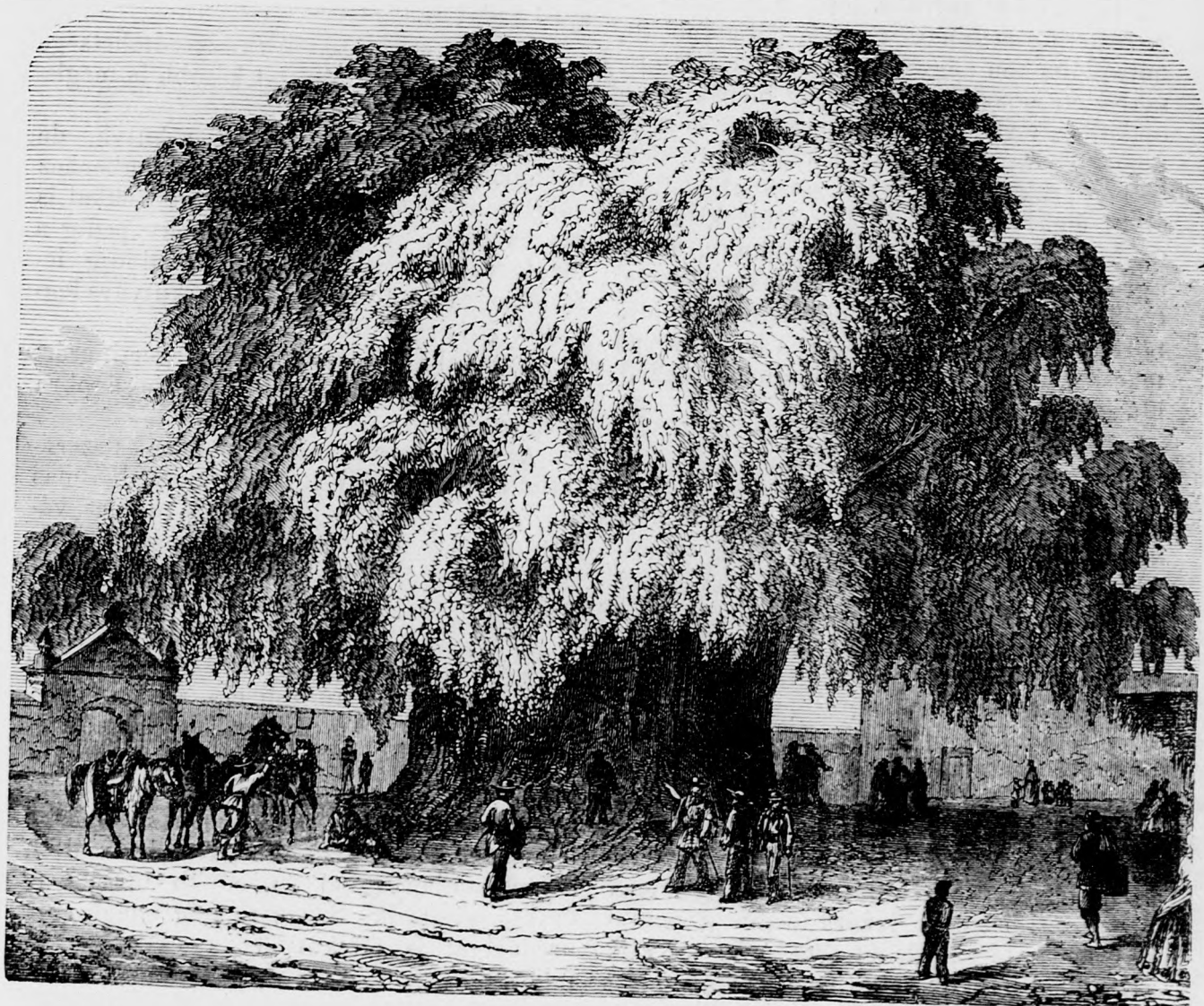
sonló nevű állam fővárosa. Ettől keletre, mintegy óra-járásnyira van Tule falu.

Midőn az utas e faluhoz közeledik, sokáig nem látja sem a tornyot, sem a házak tetejét, hanem csak egy zöld halom emelkedik előtte, melynek különös kup-alakja sok találgatásra ad alkalmat, míg végre a szemközt jövők megmagyarázzák, hogy az nem más, mint egy óriási fának lombsátora.

E nevezetes fa a tullei templom előudvarában áll, s nagyszerűsége által leírhatlan benyomást gyakorol a szemlélőre; a legnagyobb baobab-fa kicsiny e cziprushoz hasonlítva, mely több mint ezer-éves kora daczára most is oly ifju erőben áll és diszlik. Törzse oly alakú, mint ha több fából

volna összenőve; pedig nem úgy van. A fa ágain, törzsén egész serege tenyészik az élősdie növényeknek.

Magassága 130 láb; törzsének körülete ötlábnnyira a földtől 98 láb, koronájának körülete pedig 500 láb.

A tullei óriás fa.

Fürj dala.

Francziából.

Alig kél a hajnal,
Egek felé repül
Vigságteljes hanggal
Az éber, fürge fürj,
S ezt hallod ajkáról:
Kelj ki, kelj az ágyból!
Pitypalaty!

Dél felé a szemes
Fürj szólítgatja a
Fekvő pórt a heves
Mezón s így zeng dala:
Gyorsan fel munkára,
Munkára, munkára!
Pitypalatty!

Végre jó az este,
A könnyű szél fellép;
Ekkor a fürjecske

Ohajtja: Jó estét!
S ekép végzi szavát:
Csendes, jó éjszakát!
Pitypalatty!

Czakó Berta.

A macska-faju ragadozók.

E névvel a husevő emlősök azon családja neveztetik, melynek fajai előlábaikon öt, hátsó lábaikon négy éles karommal ellátott, szabadon mozgatható ujjakkal birnak. Az e családhoz tartozó állatok mind erősek és pusztítók; ravaszak és bátrak, s nagy mértékben örökölték a ragadozók főjellegét, az állati élet pusztítását. Érzékeik kitünők, fejük gömbölyü, testök hajlékony, főleg ugrásra alkalmas. A macskafajokat egymástól leginkább nagyságuk és színök különbözteti meg. Ide tartoznak: a házi és vad macska, orosz lány, tigris, jaguár, leopárd, hiuz, puma.

A házi macska.

(Képpel.)

A házi macska, ezen kérlelhetlen pusztítója mindazon kisebb állatoknak, melyek házunkban, gabna- és éléstárainkban, kertünkben sok károkat képesek okozni, eredetét a vad macskától veszi, melyhez testalkatban és egyéb természeti sajátságaiban nagyon hasonlít.

Hogy mikor kezdte az ember a macskát szelidítés által házi állattá tenni s annak természeti ösztönét javára fordítani, pontosan meghatározni lehetetlen. A X. és XI.-ik században nagyon kevés macska volt, miért ennek becse igen nagy volt, és bántalmazása szigoruan büntettetett.

A házi macska szelidítés által nyert egyik tulajdona, hogy nem kizárólag hussal táplálkozik. Eredeti tulajdonságait azonban nem vetkőzte mind le. Ép úgy les zsákmányra, mint vadon élő rokonai, s éjjelenként nem mulasztja el gondosan kifürkészni a ház minden zugát, ha nem találna-e valami állatot, melyet prédául ejthetne. Egyszer megszokott helyét nem hagyja el, habár gazdája abból kiköltözött is. Tudunk néhány

esetet, a mikor a macska más lakhelyen is megmaradt, de előbb gondosan megvizsgált a ház minden részében minden butort, minden egyes helyet külön-külön. Ez elővigyázatra ép úgy szüksége van a macskának, mint a hadvezérnek a csatatér teljes ismeretére; mivel csak így lehetséges neki éjjelenként biztos lest és támadást intézni az apró vadakra.

A macskának igen jó emlékezőtehetsége van, — az egyszer látottat később is megismeri.

Nem oly hü ugyan, mint a kutya, de vannak példák a macskának az emberhez való vonzódásáról is. Egyéb állatokkal is megbarátkozik a macska, főként pedig a lóval; vannak macskák, melyek mindig istállóban tartózkodnak, — de a kutyára leg többnyire prüszköl.

A macska gazdája szavát megérti, ezért lehetséges azt némijátékokra és bohóságokra is megtanítani.

Az anyamacska kiváló gondnal és szeretettel ápolja kicsinyeit, számukra alkalmas és kényelmes helyet választ; mikor már nagyobbodnak, apró állatokat hord nekik táplálékul, és pedig élve, hogy azok jókor hozzászokjanak az apróbb élő állatok megfogásához és fölemésztéséhez. Így sajátítja el a

macskakölyök ama virgonczságot, eleveniséget, játékosságot, mely azokat különösen jellemzi és kedvessé teszi. Egy szalmaszállal, czérnagombolyaggal és egyéb tárgygyal órákig eljátszik. Sokszor még megfogott prédájával is játékot üz s csak azután falja föl.

Bámulatos még a macskában a türelem, kitartás és ügyesség, melylyel prédája után lát. A ki már vett magának időt megfigyelni a macskát, mikor veréblesre indult, az látta, hogy mily vigyázva kuszott föl a fára, mint lapult annak ágai közé s mint követte vizsgál tekintetével a kiszemelt zsákmány mozdulatait, s mikor az alkalmas pillanat elérkezett, mily gyors és biztos volt támadása, melyet előlábaival a verébre intézett. S e hosszú kitartás után, midőn a legnagyobb mohóságot várna az ember, épen az ellenkezőt tapasztal

talja, t. i. az elfogott zsákmányt félig megfojtva elereszti és ismét elkapja — szóval mulatságul használja, s csak azután eszi meg.

Az idő, mint minden állatot, úgy a virgócz és játékos macskát is az öregkorban komorrá változtatja.

Kovács Lajos.

(Folyt. következik.)

A költő halála.

Zöld pázsiton, csendes völgynek ölében,
Ott fekszik a szegény költő betegen;
Megroskadva fájdalomnak alatta . . .
Hej, rég nem szól, már rég hallgat
Büvösbájós szép dala.

Kézbeveszi, megpengeti hű lantját,
Hogy elzengje halálán hattyudalát . . .
Elpattan már lantjáról a végső húr . . .
Esti szellő a falommbal
Oly szomorún ráborul . . .

Kiss Sándor.

A nyír-emberke.

— Kletke regéből. —

Mily csodaszépen ragyognak néha a nyírfa levelei, és mily kellemesen suttog néha lombjai közt az üde májusi lég! Szakadatlanul sziszegnek rajta a levelek, mintha szüntelen mesélnének, pedig hát csak az üde levegőnek örvendenek, míg más fák levelei alig mozdulnak meg.

És milyen szép az a versecske, melyet róla a rege mond, milyen szép a vidám nyírfának jelszava:

Gyorsabban mint a hullám,
És könnyebben mint a szél —
Siet éltünk, azért ám
Szent legyen nálad a czél!
Oh fiatal, fiatal,
Jámboran élj a korrall! —

Minden élőnek fáj, ha megsértik, és az bűn, ha valaki pajkosságból megöli a fát.

Egy szép nyírfa-erdőben a kis Antal hosszú és éles árral szúrta a héjon át a nyírfa szívéét.

Ekkor a szegény fa könyezni kezdett.

A pajkos Antal azt azért tevő, mert a nyírfa leve olyan izü, mint a bor, azért azt szüresölgette.

Nem gondolt ő senkivel, hisz már több-

ször is lehámozá és megsérté a fák héját, — és még sem lön semmi baja. De ekkor a nyír-erdő szelleme, a nyír-emberke megjelent. A fiu nem is vette észre.

Rövid nadrágot és kabátot viselt, és fején hegyes süveg volt. Egész ruházatja nyírfahéjból állott. Ezüst-féher szakálla térdeig ért, és szemei úgy ragyogtak, olyan színben, mint a haragos rubin.

Ekkor hátulról a fiura csapott.

A vessző, melyet a kis szellem kezében tartott, háromszor is olyan hosszú volt mint ő, de azért mégis úgy forgott kezében, mint a szél.

A gyermek megijedt, hiába sirt, — a vessző végigjárta kezét, lábát, arcát, hátát; a fiu azt gondolván, hogy a kis ember nem tud gyorsan menni, futni kezdett. De hiába. A nyír-emberke tizszer gyorsabb volt, és az egész uton szakadatlanul verte.

Végre a gyermek, égető fájdalomtól ki-noztatva, így kiáltott:

— Jaj! jaj! de fáj!

És a kis törpe így válaszolt:

— Vesszőm azért üt, mert a te fúród szúrta, meg is érdemlenéd azt, hogy minden könyecseppért egy ütést kapj.

Antal ezután még jobban kezdett futni. Majd minden fa mögé elbujt, de a vessző mindenütt megtalálta.

A gyermek nagy fájdalomában majdnem összeroskadt, és keserűn így kiáltott föl:

„Oh kegyelem! kegyelem!
Nem teszem azt soha sem!”

De még ez ígéret sem használt. A kis ember válaszolá:

„Néked sem volt irgalmad,
Én sem adok irgalmat.
Tudod azt te, gonosz gyermek,
Hogy fájdalmat én is érzek?!
Ha még egyszer bántod a fát,
Nem szabadulsz oly könnyen át.”

Már kiérték az erdőből, de a haragos emberke szüntelen verte a gyermeket.

Végre Antal meglátta az apai házat. Ebben a pillanatban eltűnt az erdő szelleme.

De milyen piros volt a kis gyermek arca, füle, keze és lába, meg a háta! És az egész teste úgy égett, mintha csalánnal verte volna őt a nyír-emberke.

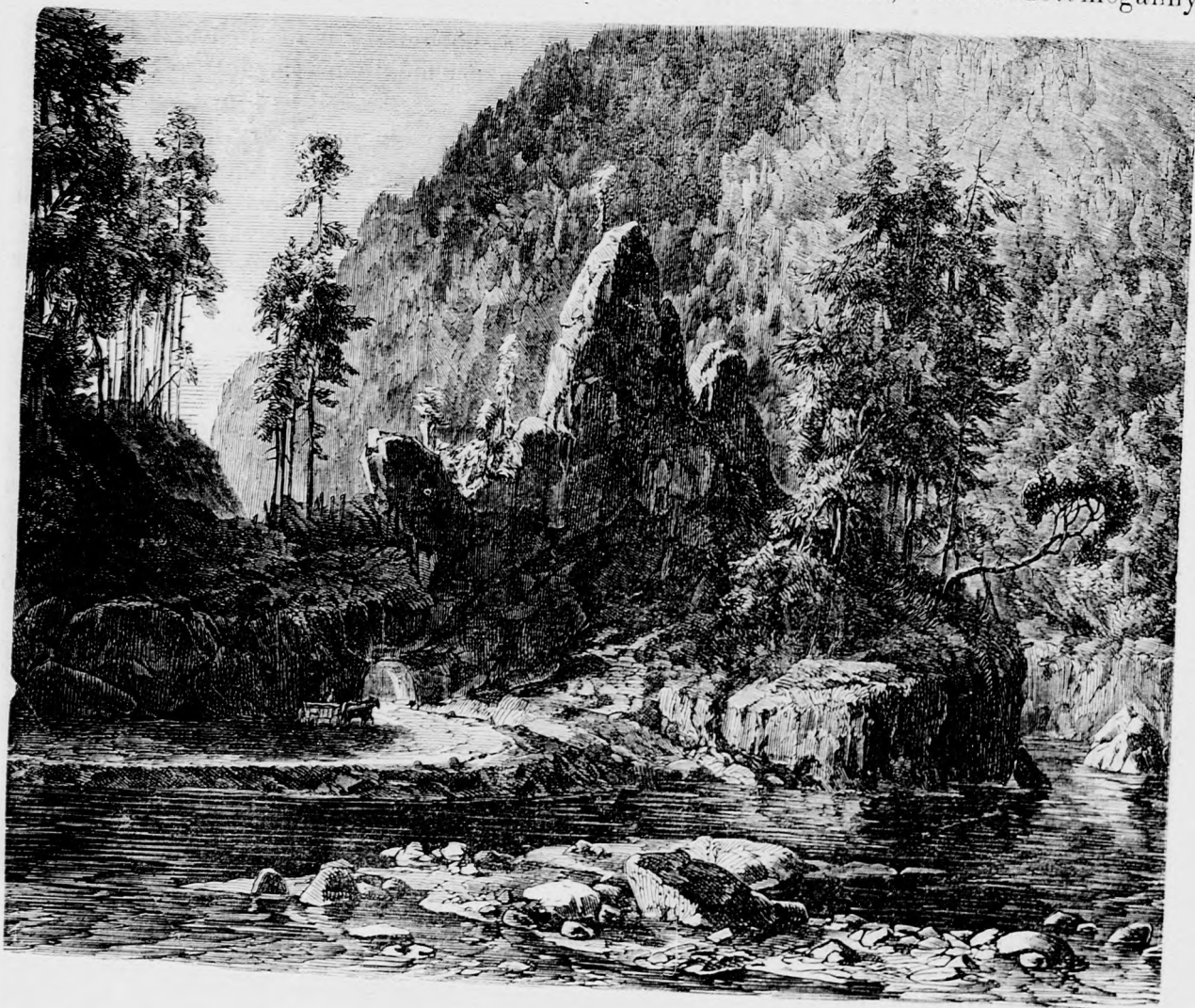
Othonn aztán elbeszélte a kis Antal, hogy mi történt vele, de átlátta, hogy megérdemlette a büntetést. Ezután szüleitől bocsánatot kért, és megígérte nekik, hogy soha egy fát sem fog megsérteni. Ez ígéretet meg is tartotta, mert ha később a barátságos nyír-erdőbe ment játszani, nem találkozott a kis nyír-emberkével.

Körösy László.

A sztraczenai völgy.

(Képpel.)

A patakoktól és folyóktól élénkített Gömör megye méltán számítatik Magyarország legszebb részei közé. E megyét „a völgyek megyéjének“ nevezték el, mert a rimaszombati csekély lapály kivételével, egymást váltja fel benne hegy és völgy, erdő és mező. Északról délre egyenközi hegysorok vonulnak, s ezek között megannyi

A sztraczenai völgy.

kis vagy vadregényes völgyek kanyarulatai láthatók, melyek némelyike oly keskeny, hogy a partjai között végighömpölygő és csörtető hegyi patak is alig talál benne kényelmes medret. Zamatos fűvü rétek borítják az egyes hegyek oldalait, s az eső áldásában gyakran részesülő hegygerinceket dús növényzetü, vadakban gazdag erdők lepik el. A legsűrűbb rengetegeken évenként

néhány medvét ejtenek el, melyek a hegyek számtalan barlangjaiban biztos menhelyet találnak.

A szűk völgyek tele vannak népes falvakkal és városokkal, melyek egyes házai gyakran szintén a hegyek lejtőit foglalják el.

Fölötte nagy élvezetet nyújt ezen völgyeken nyáron gyalog keresztülvándorolni.

Zavartalan méla csendben, emberi látogatóktól ritkán megzavartatva, nyugszik itt nem egy bájos völgy, melynek magányát csak a patak titokszerű zugása, vagy a rigó fütytyentése, a kánya éles visítása és a harkály egyhangu kopogása háborítja meg, — ezek itt az egyetlen hangok az égig nyúló bércek ünnepélyes örök némaságában, s a kinek szeme csak a városok poros utcáihoz és vakító falaihoz, vagy a silány ho-

mokban tengő fák gyenge zöldjéhez és sovány lombzatához szokott, az soha nem is sejtett gyönyörrel és szinte mámorító élvezettel pihenteti tekintetét a hegyi növényzet üdítő, kövér, eleven zöldjén, a fák sűrű, dús lombzatán.

Ezen szűk völgyek egyik csodálatraméltó remek példánya a Dobsina és Igló városok között elnyúló sztraczenai vagy jobban mondva: sztraczenai völgy (tótul: elveszett),

Folyóvízi malom.

melynek egyik részletét mellékelt képünk mutatja. A majdnem egyórányi hosszúságban kanyarodó, s meredek sziklaktól környezett völgy oly keskeny, hogy a rajta keresztülfutó patak mellett csak nagy bajjal lehetett egy keskeny szekérutnak helyet találni, s azt is csak úgy, hogy helyenkint — mint képünk is mutatja — a patakba lenyúló sziklán valódi alagutat kellett vágatni.

E völgy terjedelmesebb részében, valamint a megye egyéb szélesebb völgyeiben hatalmas vasöntödék, kohók és hámorok kéményei füstölögnek, malmok kepelnek és számos csinos tisztai lakház és gyárépületek tarkítják az erdők egyhanguságát.

Folyóvízi malom.

(Képpel.)

A folyamokon lévő molnároknak az őszi aratás és takarítás ideje, a mely után egész télen át akar folyvást aludjanak, mert semmit sem dolgozhatnak, ha csak a malom nem tatarozgatják.

A folyam közepén állván a malom, mihelyt megindul a jég a vizen, az egész molnárczéh egybe áll, s társaságban segítik egymás malmát kihúzni valami kikötő-féle helyre, hol a jég zajlása nem árthat neki, s tavaszig mind a malom, mind gazdája pihen, s a gazda, ha van miből, mulat. Mert a vízi foglalkozású emberek, halászok, révészek, hajósok s többefélek fajából a vízimolnár sem ütött ki, hogy tudniillik a vigéletet, a mulatságot ne szeretné, sőt inkább az örlős gazdák nagyon is jól tudják, hogy a malom kerekeit víz hajtja ugyan, de egy-egy kulacs bormég sem felesleges az örlés gyorsaságának előmozdítására.

A vízi molnár egészen más mesterembernek tartja magát, mint a patak-malombeli, vagy szélmalmi, vagy épen szárazmalmi molnár. Nem is csoda. Mindegyik mestersegnek megvan a maga apró csinyja-binja, s a ki csak egyféle malomban gyakorolta magát, azért, hogy ott ügyes legény volt, lehet a másikban egészen ügyetlen. Mindegyik malom más — más alkotású, s mint-hogy nagyon szövevényes egy malom szerkezete, a sok közt könnyen akadhat baja, s maga a molnár igazgatja meg, s ha nem ismeri a gépezetet, semmi hasznát sem veheti.

A víz közepett álló malom nem felül csapós, mint a pataki malmok, vagyis hogy kerekére nem felülről vezetik a vizet, hanem a mint foly magától, a bele érő kereket is tovább csapja, s annak forgó tengelye a malomház belsejében más kerekeket s végre a malomkövet forgatja. Itt természetesen nem kell a vizet kimélni, mert az olyan folyam, melyre efféle malmot állítanak, annyira csak ki nem apad, hogy a molnárok a víz szükét nagyon megéreznék.

A malom erős lánczczal van egy, a par-ton mélyenleásott vastag czölöphöz erősítve, melyet malom-karónak neveznek. Nem is tartja magát a malmot e láncznál egyéb;

szabadon áll a vizen, mely fenntartja s a nagy kerék tengelyének egyik vége a malomházon, a másik a „völgyhajón“ nyugszik, melynek orrát a molnár szépre szereti festetni; mint némely tájon a falusi asszonyok a ház elejét.

Hanem mai nap már nem olyan független ember a folyóvízi molnár, mint régen. — A folyamok szabályozása, a gőzhajók járása és sok más tekintet miatt. Most már nem saját tetszése szerint választhatja a legjobb helyet, hanem rendszeren hivatalos mérnökök jelölik ki malmaik számára a helyet, s minthogy az országos közlekedés előbb való dolog egy falu vagy város malmainál, természetesen a legjobb viz a hajók utjába esik, s nekik attól jó minél távolabb lenni. Haragusznak is a vízimolnárok a gőzökre, s nem csak a vízi, — de egyáltalában mindenféle molnárok gyűlölik a gőzt, mert ez ama mozgató erő, mely a nagy gőzmalmokat létrehozta, s az ilyen gőzmalom aztán, mely nem függ sem a széltől, sem a víztől, sem a lovak erejétől, egy nap alatt annyi búzát képes örölni, mint afféle szerény, az elemek kegyétől függő vízi, — szél, — vagy szárazmalom tán egy hónapig sem.

A fő kereseti idő őszzel van, midőn a gabona már be van takarítva s az emberek beöröltetik az egész télre valót. Ilyenkor minden vízi molnár nagy úr, szóba sem akar állani az emberekkel, mert alig győzi a sok munkát, de bizony nyáron megesik gyakran, hogy a kerék egész nap is pihen s a vízellenző néha egészen belemohosodik a foglaltványába, mire megint fel kell húzni, hogy a kerék forogjon.

De ilyenkor, őszzel, még a jó molnár-csusza, molnár-pogácsa, molnáros-hal, s más ilyen jó eledelék készítésére is kevés idő jut; ilyenkor a legények alig győzik a búzát a partról átszállítani a malomba, és a kész lisztet ismét vissza a partra, hol a kocsik már várnak; ilyenkor egyedüli mulatságuk a zsákemelés.

A munka után aztán annál édesebb a pihenés, és minél több emelni való zsák van, annál túró-s-tejfelesebb lesz majd télen a csusza, annál zsirosabb a pogácsa. Hej pedig a molnárok csuszájának csakugyan nincsen párja széles e világon!

Krónika.

— **A király ő felsége** hétfőn reggel Gödöllőre érkezett, hol néhány napot fog tölteni. Ez alkalomból több vadászat fog rendeztetni.

— **Andrássy Gyula** gróf külügyminister megvette a mintegy 12,000 holdra terjedő hesdái havasokat.

— **Liszt Ferencz** művészeti jubileuma alkalmából a Pestvárosi közgyűlése által kiküldött bizottság azt javasolja, hogy Pestváros az ünnegély emlékére alapítson 3, kétszázforintos alapítványt oly szegénysorsu magyar zenészek részére, kik a magyar zeneakademiában magukat a zene tanulásában kitüntetik, főleg pedig a magyar zene művelésében tényleges haladást tanusítanak. Ezen ösztöndíjakat életében kizárólag Liszt itélné oda, halála után pedig a zeneakadémiai tanári kar ajánlatára a fővárosi tanács osztaná ki. Azon előkelő zeneművészek fogadására és megvendégelésére, kik az ünnepély alkalmából Pestre jönnek, 15,000 forint lenne utalványozandó.

— **Pénz-sikkasztás.** A m.-portusi bányahivatal 20,000 forintot küldött Kolozsvárra a bányagazgatóságnak; midőn az öt fontot nyomó pénzesomagot a rendszeren használni szokott postai zsákból kivették, a pecsétek a csomagon felválva, rendetlen állapotban találtattak. A kolozsvári postafőnök roszat sejtve, értesíté a bányagazgatóságot, hogy küldje rögtön megbízott tisztviselőjét, hogy a csomag tartalma ott helyt a postán hivatalos tanuk előtt megvizsgáltsék. Ez megtörtént s azonnal kitűnt, hogy a bankjegyek éppen akkora nagyságu papirdarabokkal voltak kicserélve, — a pénz tehát M.-Portustól Kolozsvárig lopatott el. Ez esetről mind a főpostaigazgatóság, mind a miniszterium értesített táviratilag. — A csomag felsőbb rendelet folytán a kibontásnál felvett jegyzőkönyvvel átküldetett a gyulafehérvári törvényszéknek, mely a vizsgálatot rögtön megindítá. A postahivatal rendőrséggel vétetett körül s három tisztviselő — kinek a csomag kezeiken keresztül ment — azonnal elfogattott.

— **Rablógyilkosság.** A gyöngytyuk-utczában lakó özv. Limbek Jozefina, ki több év előtt a nemzeti színház czukrászatát bírta, s később üzletét fiának átengedvén, csupa pénzkölesönzéssel, pénzforgatással foglalkozott, e hó 4-én reggel lakásán meggyilkolva találtatott. A kapitányság által rögtön fogatosított vizsgálatnál a helyszínén a meggyilkolt nő mindenéből kifosztva, fején és oldalán mély sebekkel találtatott. Lakásáról egy 1500 frtos takarékpénztári könyv, egy zacskó ezüstpénz, konyha- és kapukules hiányzott. Limbek Jozefa e hó 3-án este fél 8 óráig fiánál volt a diófa-utczában, honnan egyedül ment haza. Ott-hon a háziur cselédje egy óráig volt nála. 9 óra-kor elment a cseléd s az öreg asszony bezárkózott. Saját cselédje nem volt, egyedül hált szobájában, és ajtaján, ablakain semmi sértés nem tapasztal-

tatott. A vizsgálat után azonnal értesítettett a takarékpénztár a könyvecske eltűnéséről, s ez vezetett a tettes nyomára. Korán reggel ugyanis egy fiatal ember jelentkezett a könyvvel és ki akarta venni a pénzt, hanem a pénz helyett csak-hamar a rendőrök álltak előtte és bekísérték. A tettes Wolf György alsó-ausztriai születésű, 32 éves, nőtlen pinczér Kőbányán, ki azonnal mindent bevallott.

— **A szombathelyi püspököt,** Szabó Imre ő mltgát, szélhűdési roham érte. Vajha a közszere-tetben álló főpásztor mielőbb visszanyerné teljes egészségét!

— **Vasuti baleset.** Bécsben a nyugati vaspálya udvarán, e hó 3-án este, egy gyorsvonat egy mozdonyal összeütközött; több utas megsérült, — ezek közt egy orosz államtanácsos lábát törte, Forgách Anna grófnő pedig homlokán sebesült meg. Mi okozta a szerencsétlenséget, — még nem lett kiderítve.

— **Vándor-egerek.** Megint egy új csapás a gazda-emberekre nézve! Temes és Torontál megyékből ugyanis azt írják, hogy ott a földeket roppant tömegekben vándor-egerek lepték el, melyek iszonyu pusztításokat viszn k véghez. A gazdák most azon törik fejüket, hogyan lehetne minél hamarább kiirtani e valóságos négy lábú sá-kákat.

Adomák.

— **A pápaszem.** Egy öreg asszony beállit a látszerészhez s kér magának olyan pápaszemet, a melyen olvasni lehet.

A látszerész eléje rak egy csomót, hogy hát tessék közülök választani.

Az asszony sorra felpróbálja az orrára, s mind-egyiken át betekint a zsebéből előhuzott könyvbe, — hanem egygyel sincs megelégedve, egy sem neki való.

— Ez mind nem ér semmit, — fakad ki végre, — adjon nekem az ur olyant, a melyikkel én is tudjak olvasni.

A kereskedő most érté meg a dolgot, — az olvasni nem tudó jámbor asszony azt hitte, hogy ha pápaszemet tesz az orrára, mindjárt jártas lesz az olvasás nehéz mesterségében.

— **Menjen maga hamis!** Egy társaságban egy kisasszony kérdi egy urtól:

— Ön micsoda pályát választott, ha szabad kérdezmem.

— Én író vagyok, — volt a felelet.

— Író? talán írnök, a ki leveleket, számadá-sokat és eféléket ír?

— Nem, én könyveket írok.

— Menjen maga hamis! — kaczag fel a höl-gyecske, — mintha nem tudnám, hogy a könyve-ket nem írják, hanem nyomtatják!

— **No most már nem félhetsz, hogy megázol.** Mezei munkájából tért haza a székely ember, fá-radtan, éhesen.

— No hékás, lesz-e vacsora? — kérdi a konyhaajtóban álló feleségét.

— Bizony még nem hozhattam vizet, — nem mehettem a kutra, mert hát esik az eső s féltem az ingvállamat, hogy megázik.

A székely ember nem szólott egy szót sem, fogta a kantát, kiment a kutra, tele merítette; — a menyecske csak úgy nevetve nézte.

A mint visszajött a gazda, komoly képpel megállt felesége előtt s lööntötte a kantával, hogy csurom viz lett.

— No hékás, itt a kanta, menj, hozz vizet, — most már nem félhetsz, hogy megázol.

Talányok.

1)

S

2) — Andreánszky Emiltől. —

SEDZS

3)

a

a

4) Kleé Mariskától.

Három betüből áll csupán,
Egy éjszaki ország neve,
Ha megfordítva olvasod,
Tavas vidéknek növénye.

5)

Három betű az egész,
A nélkül nem járhatasz,
Visszafelé olvasva,
Abban jól mulathatsz.

6)

Czakó Bertától.

2. 1. Így hibátlant hívunk.

2. 3. Ezzel fát hasítunk.

1. 2. 1. Gyermeknek étele.

3. 2. 3. Színek egyik neme.

3. 2. 1. Látod, nézz tükörbe.

1 — 3. Kenyered jő tőle.

7)

1. 2. 3. Van ez elég eső után.

1. 4. 1. Legmagasbra ez száll csupán.

1. 2. 1. Böven tenyész vizes helyen.

2. 1. Így a pór ásóval teszen.

2. 3. Csizmadiának műszere.

1 — 4. Régi zsidónőnek neve.

Megfejtési határidő november hó 20-dika.

A 32-dik számban foglalt talányok megfejtése:

1) Angolország. — 2) Nagy kendő. — 3) Tizenkettő. — 4) Deák Ferencz. — 5) A leány 19, az anya 38, az atya pedig 43 éves volt.

A 33-dik számban közlött talányok értelme:

1) Ejh mi a kö! tyuk anyó, kend

A szobában lakik itt bent?

Lám, csak jó az Isten, jót ád,

Hogy fölvitte a kend dolgát!

Itt szaladgál föl és alá,

Még a ládára is fölszáll,

Eszébe jut, kotkodákol,

S nem verik ki a szobából.

2) Kép. — 3) Ponty. — 4) Fék. — 5) Tolvaj. — 6) Egy véka kávé.

A 34-dik szám talányainak értelme:

1) Semmi. — 2) Tűz. — 3) Aranka. — 4) Hattyu.

5) Isten. — 6) Tinta. — 7) Vajda-Hunyad.

A 35-dik szám talányainak megfejtése:

1) Jön a török, itt a török,

Fut mindenki, a ki futhat,

Mehajolnak százezerek,

Csak egyedül marad Hunyad.

A vad török nagyot nevet,

Hetykén mondja: Add meg magad!

Válasz helyett hős Hunyady

Két kezébe kardot ragad.

2) Kincs. — 3) Zene. — 4) Az „i” betű.

A 36-dik számban foglalt talányok értelme:

1) Irás. — 2) Szentegyház. — 3) Eszék. — 4) Hajnal. — 5) Eperjes. — 6) Kisfaludy. — 7) Ráncz, lánecz, táncz, sánecz.

A megfejtéseket beküldték: Orosz Miklós, Policzer József, Lukács Béla, Bubreg Ilona, Kuliffay Kálmán, ifj. Bellaágh Imre, Dull Nina, Fiedler Etelka, Fiedler Janka, Paulikovics Vilma, Babócsay Béla, Pollák Irma és Gizela, Hajesi Gyuri, Klein Károly, Zoltán Etel és Béla, Stépán Irénke, Kollerich Irma, Imre és Géza, ifj. Gregus Zsigmond, Majoros Elemér, Ilonka és Bella, Platthy Zoltán és Béla, Tegze Ferencz, Tóth Juliska, Kuliffay Lajos és Bella, Epstein Vilmos, Lónyay Ilona és Ferencz, Greiner Etelka, Szabó Matild, Szemán Vilma, Rudnay Ilona.

A jutalmakat sorshuzás útján elnyerték: Dull Nina Szabó Matild, Tegze Ferencz.

TARTALOM.

Az álom-bál. Elbeszélés. — Kertben. — A kis Meta. (Vége.) — Hazaérkezés a vásárról. (Képpel.) — A tullei óriás fa. (Képpel.) — Fűrj dala. Francziából. — A macskafajú ragadozók. A házi macska. (Képpel.) — A költő halála. — A nyír-emberke. (Mese.) — A sztraczenai völgy. (Képpel.) — Folyóvízi malom. (Képpel.) — Krónika. — Adoma. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság” szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)